Interreg Europe

Co-funded by the European Union

TALENT4S3

02C0343 – TALENT4S3

Retention and attraction of TALENT for a better deployment of Smart Specialisation Strategies

OPERATIVNI DOKUMENT MANIFESTA OHRANJANJA, PRIVABLJANJA IN KROŽENJA TALENTOV V PODRAVJU 2026–2050

Izvedbeni cikel 2027–2029

19. 10. 2026

Pripravila: dr. Amna Potočnik in mag. Božidar Pučnik

RRA PODRAVJE MARIBOR
IZZIV. RAZVOJ. NAPREDEK.

Kazalo vsebine

1. Povzetek 4
2. Mandat, namen in status izvedbenega dokumenta 4
2.1. Mandat Razvojnega sveta regije Podravje 4
2.2. Vključevanje deležnikov v pripravo dokumenta 5
2.3. Razmerje med Manifestom in operativnim dokumentom 5
3. Regionalna diagnoza in razvojna potreba 6
4. Prenos dobrih praks TALENT4S3 v Podravje 7
5. Pogoji in ukrepi za kroženje talentov v obdobju 2027–2029 8
5.1 Omogočitveni pogoji za kroženje talentov 8
5.1.1 Razvita podjetniška, proizvodna in inovacijska okolja 8
5.1.2 Ustrezne kompetence in povezovanje izobraževanja z gospodarstvom 9
5.1.3 Poznavanje potreb po talentih in kompetencah 9
5.1.4 Raziskovalne in inovacijske karierne priložnosti 9
5.1.5 Kakovost delovnega in življenjskega okolja 9
5.1.6 Krepitev absorpcijske sposobnosti regionalnega gospodarstva 9
5.2 Konkretni ukrepi za ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov 10
UKREP 1: STAY IN ŠTAJERSKA – INFORMACIJE, PRIVABLJANJE IN VKLJUČEVANJE TALENTOV 10
UKREP 2: OSTANI, VRNI SE, POVEŽI SE – POVEZOVANJE TALENTOV S PRILOŽNOSTMI V PODRAVJU 11
UKREP 3: MEDNARODNA MOBILNOST IN KROŽENJE ZNANJA NA PODROČJIH S5 12
6. Upravljanje in odgovornost za izvajanje 13
7. Spremljanje izvajanja in kazalniki uspešnosti 14
8. Akcijski načrt 2027–2029 16
9. Okvir financiranja 18
10. Nadaljni koraki 19
10.1 Priprava na izvajanje v obdobju 2027–2029 19
11. Primerjalna preglednica skladnosti z razvojnimi dokumenti 19
12. Viri in strokovne podlage 21

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Dobre prakse projekta Talent4S3 (Interreg Evropa) 7
Preglednica 2: Predlagana razdelitev odgovornosti za operativne ukrepe: 14
Preglednica 3: Predlagani kazalniki za obdobje 2027–2029 15
Preglednica 4: Prednostne aktivnosti, časovni okvir, predlagani izvajalci in pričakovani rezultati 16
Preglednica 5: Možni viri financiranja po ukrepih 18
Preglednica 6: Skladnost predlaganih ukrepov z razvojnimi dokumenti 19

1. Povzetek

Izvedbeni dokument določa prednostne ukrepe za uresničevanje Manifesta ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov v Podravju 2026–2050 v obdobju 2027–2029.
Njegov namen je izboljšati povezovanje izobraževanja, raziskovanja in gospodarstva ter podpreti razvoj, ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov na področjih Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (S5).
Izvajanje temelji na treh operativnih ukrepih za talente, ki jih dopolnjujejo širši omogočitveni pogoji:

1. Stay in Štajerska – informacije, privabljanje in vključevanje talentov.
2. Ostani, vrni se, poveži se – povezovanje talentov s konkretnimi priložnostmi.
3. Mednarodna mobilnost in kroženje znanja na področjih S5.

Ukrepi temeljijo na sodelovanju obstoječih institucij in programov. Dokument opredeljuje prednostne aktivnosti, odgovorne nosilce, časovni okvir in kazalnike za spremljanje rezultatov.
Podravje je območje izvajanja ukrepov; širša uporaba komunikacijskega okolja je mogoča le po dogovoru partnerjev, dogovorjena znamka Stay in Štajerska – Study. Work. Live. Connect. pa predstavlja skupno komunikacijsko izhodišče za večjo prepoznavnost študijskih, zaposlitvenih, raziskovalnih in razvojnih priložnosti.

2. Mandat, namen in status izvedbenega dokumenta

2.1. Mandat Razvojnega sveta regije Podravje

Razvojni svet regije Podravje je na 15. dopisni seji 3. aprila 2026 sprejel sklepa K2/15 in K3/15, ki predstavljata podlago za pripravo Manifesta in izvedbenega dokumenta.

SKLEP K2/15: Razvojni svet Podravja potrjuje izhodišča za razvoj Manifesta ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov v Podravju (2026–2050) kot novega, implementacijsko usmerjenega instrumenta za izboljšanje izvajanja Strategije pametne specializacije Slovenije (S5) na regionalni ravni.

SKLEP K3/15: Razvojni svet Podravja pooblašča RRAPM, da vodi in koordinira pripravo Manifesta, zagotovi vključevanje ključnih deležnikov v regiji ter pripravi operativni dokument z jasno opredeljenimi ukrepi, nosilci in kazalniki uspešnosti. Končni Manifest se predloži Razvojnemu svetu Podravja v obravnavo in formalno potrditev.

Vir: Obvestilo o izidu 15. dopisne seje Razvojnega sveta regije Podravje, 3. 4. 2026 [S9].

2.2. Vključevanje deležnikov v pripravo dokumenta

RRAPM je izvedbeni dokument pripravljala v okviru projekta TALENT4S3 ob sodelovanju Regionalne skupine deležnikov. Na petem srečanju skupine je sodelovalo 16 udeležencev: SPIRIT Slovenija, ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj in kohezijo, ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, delo in šport, Združenje regionalnih razvojnih agencij Slovenije (RRA GIZ), Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Območna obrtno-podjetniška zbornica Maribor, Mestna občina Maribor, Regionalna razvojna agencija za Podravje – Maribor ter zunanja strokovnjakinja s področja komuniciranja.

Udeleženci so obravnavali ključne izzive ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov, povezovanje gospodarstva, raziskovanja, izobraževanja in zaposlovanja ter prednostne regionalne ukrepe za obdobje 2027–2029.

Ugotovitve delavnice so bile uporabljene kot strokovna podlaga pri nadaljnjem oblikovanju izvedbenega dokumenta. Predlagani ukrepi, nosilci in kazalniki so bili nato predmet nadaljnje vsebinske uskladitve pred formalno obravnavo na Razvojnem svetu regije Podravje.

Sodelovanje predstavlja dokumentirano vključevanje regionalnih deležnikov pri pripravi, ne pomeni pa njihove formalne potrditve izvedbenih ali finančnih obveznosti.

2.3. Razmerje med Manifestom in operativnim dokumentom

Manifest ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov v Podravju 2026–2050 določa deset dolgoročnih strateških ciljev:

1. Talenti so središče razvojnih politik regij
2. Razvoj in izobraževanje talentov
3. Kakovost delovnih mest in pogojev za talente
4. Mednarodna odprtost in sodelovanje
5. Mobilnost in vračanje talentov
6. Povezovanje znanstvenoraziskovalnega sektorja z gospodarstvom
7. Podjetništvo in samostojne kariere talentov
8. Privlačnost, kakovost bivanja in vključujoče okolje
9. Ravnotežje med delom in življenjem
10. Promocija regije in dogodki za prepoznavnost talentov

Izvedbeni dokument opredeljuje prednostne ukrepe za uresničevanje teh ciljev v obdobju 2027–2029, s poudarkom na razvoju, ohranjanju, privabljanju in kroženju talentov za izvajanje Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (S5).

Za posamezne ukrepe določa ključne aktivnosti, predlagane nosilce, časovni okvir in kazalnike spremljanja. Pri izvajanju se prednostno uporabljajo obstoječi programi in podporni mehanizmi, da se prepreči podvajanje nalog in vzpostavljanje vzporednih struktur.

3. Regionalna diagnoza in razvojna potreba

Strokovna podlaga za podrobnejše prepoznavanje razvojnih in kompetenčnih potreb je Študija na prednostnih področjih S5 v Podravski razvojni regiji (RRAPM, 30. 9. 2026), ki vključuje analizo podjetij, raziskovalnih in razvojnih zmogljivosti in možnosti sodelovanja med člani in nečlani SRIP-ov.

Podravje se sooča s staranjem prebivalstva, negativnim naravnim prirastom in odhajanjem izobraženega kadra, tudi na delo v sosednjo Avstrijo. Hkrati regija privablja študente in zaposlene iz drugih delov Slovenije ter tujine. Maribor ima kot univerzitetno, raziskovalno in zaposlitveno središče pomembno vlogo pri razvoju in povezovanju talentov. [S3][S4]

Za učinkovito izvajanje Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (S5) regija potrebuje ustrezno usposobljene kadre ter tesnejše povezovanje izobraževalnih in raziskovalnih institucij z gospodarstvom. Pomembne so tako visokošolske in raziskovalne kot tudi poklicne, tehnične, digitalne in druge specializirane kompetence. [S2][S6]

Osrednji izziv ni le odhajanje talentov, temveč tudi njihovo vključevanje v regionalno okolje, možnosti strokovnega razvoja ter povezovanje kompetenc s potrebami podjetij in raziskovalnih organizacij.

Študija navaja, da je leta 2025 iz Podravja na delo v Ljubljano odhajalo 12.033 delovno aktivnih prebivalcev, kar dodatno ponazarja pomen kakovostnih strokovnih priložnosti v regiji (RRAPM, 2026; uporabljeni podatki SURS).

Pomemben dejavnik dolgoročnega ohranjanja in privabljanja talentov je tudi absorpcijska sposobnost regionalnega gospodarstva, to je sposobnost podjetij, da visoko usposobljene kadre vključujejo v razvojne in inovacijske dejavnosti ter ustvarjajo kakovostna delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Brez ustrezne rasti produktivnosti, konkurenčnosti in razvojnih zmogljivosti podjetij obstaja tveganje, da tudi uspešni ukrepi privabljanja talentov ne bodo zagotovili njihovega dolgoročnega ostajanja v regiji.

Zato je treba ukrepe razvoja človeških virov sistematično povezovati z ukrepi gospodarske preobrazbe, predvsem s spodbujanjem raziskav, razvoja in inovacij, tehnoloških naložb, razvoja novih produktov in storitev ter izboljševanja položaja podjetij v mednarodnih verigah vrednosti. Takšno povezovanje omogoča vzajemno krepitev gospodarskega razvoja in razvoja talentov: konkurenčnejše gospodarstvo ustvarja zahtevnejša in bolje plačana delovna mesta, visoko usposobljeni kadri pa prispevajo k nadaljnji rasti produktivnosti in dodane vrednosti.

Prednostni ukrepi za obdobje 2027–2029 so zato usmerjeni v razvoj kompetenc za S5, povezovanje izobraževanja in dela, razvoj raziskovalnih karier ter spodbujanje ohranjanja, privabljanja, vračanja in mednarodnega kroženja talentov.

4. Prenos dobrih praks TALENT4S3 v Podravje

V okviru projekta TALENT4S3 (Interreg Evropa) so bile obravnavane dobre prakse evropskih partnerskih regij in obstoječe slovenske rešitve, povezane z razvojem, ohranjanjem, privabljanjem in kroženjem talentov za pametno specializacijo. [S11]

Za izvajanje Manifesta v Podravju so posebej relevantne dobre prakse, ki so prikazane v preglednici 1 v nadaljevanju.

Preglednica 1: Dobre prakse projekta Talent4S3 (Interreg Evropa)

Dobra praksa	Možnost uporabe v Podravju	Povezava z dokumentom
Emilia-Romagna – lokalne storitve za talente in it-ER	Povezovanje informacijskih in podpornih storitev za mednarodne talente ter strokovnih mrež.	U1, U2
Placement & Career Development	Povezovanje študentov, raziskovalcev in delodajalcev ter prehod v zaposlitev.	U2
Skills Intelligence Emilia-Romagna	Uporaba obstoječih podatkov o potrebah po kompetencah ter preverjanje potreb podjetij na področjih S5.	5.1 – omogočitveni pogoji; U2 – B2B delavnice
Research-ER	Povezovanje raziskovalcev z raziskovalnimi in projektnimi priložnostmi ter mednarodnimi raziskovalnimi mrežami.	U2, U3
Extremadura Tech Talent / PIRT	Povezovanje talentov z zaposlitvenimi priložnostmi ter podpora mobilnosti in vračanju.	U1, U2
Društvo VTIS	Sodelovanje s slovenskimi strokovnjaki v tujini, vračanje talentov in prenos znanja.	U2, U3
Platforma trga dela (ZRSZ)	Uporaba obstoječih podatkov o potrebah trga dela in kompetencah.	5.1 – omogočitveni pogoji; U2
Študentski izzivi Univerze v Mariboru	Razvoj kompetenc študentov z reševanjem konkretnih izzivov podjetij in organizacij.	5.1 – omogočitveni pogoji; U2

Vir: TALENT4S3, RRAPM

Pri izvajanju ukrepov se prednostno preverijo možnosti uporabe in povezovanja obstoječih programov, storitev ter strokovnih mrež. Prenos posamezne dobre prakse se prilagodi potrebam Podravja, pristojnostim sodelujočih institucij in razpoložljivim virom.

Navedene prakse predstavljajo strokovno podlago za pripravo aktivnosti, ne pa že potrjenih dogovorov o sodelovanju ali financiranju.

5. Pogoji in ukrepi za kroženje talentov v obdobju 2027–2029

Ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov na področjih S5 sta odvisna od razvojnih in zaposlitvenih priložnosti, dostopnosti ustreznega znanja ter kakovosti delovnega in življenjskega okolja.
Dokument zato razlikuje med dvema sklopoma:

I. Omogočitveni pogoji za kroženje talentov

Obsegajo razvoj podjetniškega in raziskovalno-inovacijskega okolja, kompetenc, kakovostnih delovnih mest ter življenjskih pogojev. Njihovo zagotavljanje je predmet obstoječih nacionalnih, regionalnih in lokalnih razvojnih politik. V tem dokumentu so predstavljeni kot pogoji za uspešno izvajanje ukrepov, ne kot samostojne operativne naloge, saj presegajo namen samega projekta, jih pa je smiselno vključiti v prihodnji Regionalni razvojni program za obdobje 2028 – 2034.

II. Ukrepi za ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov

Predstavljajo operativni del dokumenta za obdobje 2027–2029. Usmerjeni so v povezovanje talentov s konkretnimi študijskimi, zaposlitvenimi in raziskovalnimi priložnostmi, podporo njihovemu prihodu in vključevanju, sodelovanje s strokovnjaki v tujini ter mednarodno izmenjavo znanja na področjih S5.
Izvajanje temelji na sodelovanju obstoječih institucij, programov in strokovnih mrež. Za posamezne ukrepe se opredelijo nosilci, aktivnosti, časovni okvir in kazalniki rezultatov.

5.1 Omogočitveni pogoji za kroženje talentov

Med razpoložljive strokovne podlage za ugotavljanje razvojnih potreb podjetij sodi tudi študija RRAPM o prednostnih področjih S5 (2026); njene ugotovitve in povezave med podjetji bodo dodatno preverjene na regionalnih B2B delavnicah v prvi polovici leta 2027.
Uspešno ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov je odvisno od gospodarskih, raziskovalnih, izobraževalnih in življenjskih razmer v regiji. Za izvajanje Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (S5) so posebej pomembni pogoji, ki jih navajamo v nadaljevanju.

5.1.1 Razvita podjetniška, proizvodna in inovacijska okolja

Dostopnost ustreznih podjetniških, proizvodnih in raziskovalno-inovacijskih zmogljivosti ter razvoj podjetij na področjih S5 omogočata nastajanje kakovostnih delovnih mest in novih kariernih priložnosti. Pomembna sta tudi sodelovanje podjetij z raziskovalnimi organizacijami in vključevanje v mednarodne inovacijske mreže.

5.1.2 Ustrezne kompetence in povezovanje izobraževanja z gospodarstvom

Poklicno, strokovno in visokošolsko izobraževanje ter nadaljnje usposabljanje morajo odgovarjati na potrebe gospodarstva in raziskovalnega okolja, zlasti na prednostnih področjih S5. Pomembni so praktične izkušnje, sodelovanje z delodajalci in možnosti strokovnega razvoja.

5.1.3 Poznavanje potreb po talentih in kompetencah

Načrtovanje razvoja človeških virov mora temeljiti na razpoložljivih podatkih o potrebah trga dela, kompetencah in razvojnih usmeritvah S5. Prednost ima uporaba obstoječih nacionalnih podatkovnih virov, zlasti Platforme trga dela Zavoda RS za zaposlovanje, in drugih relevantnih analiz.

5.1.4 Raziskovalne in inovacijske karierne priložnosti

Razvita raziskovalna okolja, sodelovanje univerz in podjetij ter možnosti uporabe raziskovalnega znanja v gospodarstvu prispevajo k ohranjanju in privabljanju raziskovalcev, inovatorjev in drugih strokovnjakov. Pomembne so tudi možnosti mednarodnega raziskovalnega sodelovanja.

5.1.5 Kakovost delovnega in življenjskega okolja

Kakovostna delovna mesta, možnosti strokovnega napredovanja, dostopnost stanovanj, javnih storitev in prometnih povezav ter odprto in vključujoče okolje vplivajo na odločitev talentov za življenje in delo v regiji.

Navedeni pogoji se zagotavljajo v okviru pristojnih nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik ter obstoječih razvojnih programov. Niso predmet operativne izvedbe tega dokumenta, temveč predstavljajo razvojni okvir za ukrepe ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov v Podravju.

5.1.6 Krepitev absorpcijske sposobnosti regionalnega gospodarstva

Dolgoročno ohranjanje in privabljanje visoko usposobljenih talentov zahteva sočasno krepitev absorpcijske sposobnosti regionalnega gospodarstva. Ta je povezana predvsem z vlaganji podjetij v raziskave, razvoj in inovacije, nove tehnologije, razvoj lastnih produktov, internacionalizacijo ter ustvarjanjem novih razvojnih in kariernih priložnosti ter privabljanjem investitorjev, ki ustvarjajo visoko dodano vrednost.

Posebno pozornost je treba nameniti podpori perspektivnim in inovativnim podjetjem na prednostnih področjih S5, njihovemu povezovanju z raziskovalnimi organizacijami ter vključevanju v zahtevnejše mednarodne verige vrednosti. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi tehnološke naložbe, rast podjetij in privabljanje razvojno intenzivnih investicij, ki ustvarjajo dolgoročno povpraševanje po specializiranih znanjih.

Povezovanje gospodarskih in kadrovskih ukrepov mora temeljiti na konkretnih razvojnih potrebah podjetij. Ugotovitve regionalne študije S5 in načrtovanih B2B-delavnic v letu 2027 predstavljajo

strokovno podlago za prepoznavanje razvojnih in investicijskih priložnosti ter z njimi povezanih potreb po talentih in kompetencah.

Predlaga se, da se v prihodnjem Regionalnem razvojnem programu Podravja 2028–2034 razvoj človeških virov in krepitev konkurenčnosti gospodarstva obravnavata kot medsebojno povezana razvojna cilja, z usklajenimi ukrepi, nosilci in kazalniki rezultatov.

Izvajanje gospodarskih ukrepov ostaja v pristojnosti ustreznih razvojnih politik in programov. Izvedbeni dokument TALENT4S3 zagotavlja njihovo vsebinsko povezovanje z ukrepi ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov, ne prevzema pa neposredne odgovornosti za izvajanje gospodarskih investicij.

5.2 Konkretni ukrepi za ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov

V obdobju 2027–2029 bodo aktivnosti usmerjene v povezovanje domačih in mednarodnih talentov s študijskimi, zaposlitvenimi, raziskovalnimi in podjetniškimi priložnostmi na področjih Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (S5).

Prednost imajo aktivnosti, ki jih je mogoče izvesti v sodelovanju z obstoječimi institucijami in programi ter pri katerih je mogoče spremljati konkretne rezultate.

UKREP 1: STAY IN ŠTAJERSKA – INFORMACIJE, PRIVABLJANJE IN VKLJUČEVANJE TALENTOV

Namen

Izboljšati dostopnost informacij o študiju, delu, raziskovanju in življenju v Podravju ter podpreti prihod in vključevanje talentov iz drugih slovenskih regij in tujine.

Ključne aktivnosti

1. Vzpostavitev informacijskega okolja Stay in Štajerska – Study. Work. Live. Connect. Povezovanje preverjenih informacij o študijskih programih, zaposlitvenih in raziskovalnih priložnostih, podjetništvu ter življenju v regiji. Pri tem se preverijo možnosti sodelovanja z obstoječim digitalnim in promocijskim okoljem Destinacije Štajerska.
2. Informacijska podpora pri prihodu in vključevanju. Priprava preglednih, večjezičnih informacij o postopkih prihoda, prebivanja, zaposlovanja, priznavanja kvalifikacij, nastanitve in dostopa do javnih storitev. Uporabniki se usmerjajo na pristojne institucije in obstoječe podporne storitve.
3. Ciljna promocija priložnosti. Predstavljanje konkretnih študijskih, raziskovalnih in zaposlitvenih priložnosti na področjih S5 prek obstoječih regionalnih, nacionalnih in mednarodnih komunikacijskih kanalov.

Predlagana koordinacija in partnerji

RRAPM v sodelovanju z upravljavci Destinacije Štajerska, Fundacijo za izboljšanje zaposlitvenih možnosti PRIZMA (v nadaljevanju Fundacija PRIZMA), Univerzo v Mariboru, Univerzo Alma Mater Europaea, Zavodom RS za zaposlovanje, podjetji, raziskovalnimi organizacijami ter drugimi pristojnimi institucijami.

Časovni okvir

- 2027: Dogovor s partnerji, ureditev vsebin in določitev odgovornosti za njihovo posodabljanje. V prvi polovici eta 2027: izvedba načrtovanih regionalnih B2B delavnic S5,
- 2028: Vzpostavitev in promocija informacijskega okolja.
- 2029: Posodabljanje vsebin in izboljšave na podlagi uporabe.

Kazalniki

- Vzpostavljeno in redno posodobljeno informacijsko okolje Stay in Štajerska.
- Število sodelujočih institucij in ponudnikov informacij.
- Število uporabnikov informacijskega okolja in dokumentiranih usmeritev na podporne storitve.

UKREP 2: OSTANI, VRNI SE, POVEŽI SE – POVEZOVANJE TALENTOV S PRILOŽNOSTMI V PODRAVJU

Namen

Okrepiti ohranjanje in vračanje talentov ter sodelovanje s strokovnjaki, raziskovalci in diplomanti, ki živijo, študirajo ali delajo zunaj Podravja. Posebna pozornost je namenjena povezovanju talentov s konkretnimi priložnostmi na področjih S5.

Ključne aktivnosti

1. Povezovanje talentov z delodajalci in raziskovalnimi organizacijami. V sodelovanju z zainteresiranimi podjetji, univerzami in raziskovalnimi organizacijami se prepoznajo konkretne zaposlitvene, raziskovalne in projektne priložnosti ter predstavijo ustreznim ciljnim skupinam.
2. Ohranjanje talentov, ki se že izobražujejo ali delujejo v regiji. Posebna pozornost se nameni mednarodnim študentom, diplomantom in mladim strokovnjakom, ki želijo po zaključku izobraževanja nadaljevati kariero v Podravju. Aktivnosti se izvajajo v sodelovanju z obstoječimi kariernimi in zaposlitvenimi službami.
3. Povezovanje s talenti v tujini. V sodelovanju z obstoječimi alumni in strokovnimi mrežami, zlasti VTIS in mrežami Univerze v Mariboru, se strokovnjakom in raziskovalcem predstavljajo možnosti zaposlitve, vrnitve ali sodelovanja pri projektih v Podravju.
4. Sodelovanje brez fizične vrnitve. Spodbuja se vključevanje strokovnjakov iz tujine v razvojne in raziskovalne projekte podjetij ter drugih organizacij na področjih S5, tudi z delom na daljavo in drugimi oblikami strokovnega sodelovanja.
5. Povezovanje potreb podjetij s talenti na podlagi študije in B2B delavnic S5. RRAPM bo na regionalnih, problemsko usmerjenih B2B delavnicah v prvi polovici 2027 poleg komplementarnosti podjetij preverjala potrebe po strokovnih, tehničnih, digitalnih in raziskovalnih kompetencah. Ugotovitve se uporabijo za prepoznavanje konkretnih zaposlitvenih, raziskovalnih in projektnih priložnosti. Gre za vsebinsko dopolnitev že načrtovanih delavnic, ne za nov samostojen sistem zbiranja podatkov.

Predlagana koordinacija in partnerji

RRAPM v sodelovanju z Univerzo v Mariboru, Univerzo Alma Mater Europaea, podjetji, raziskovalnimi organizacijami, VTIS, alumni mrežami, gospodarskimi združenji in drugimi zainteresiranimi organizacijami.

Časovni okvir

- 2027: Dogovori s sodelujočimi organizacijami in obstoječimi strokovnimi mrežami ter opredelitev prvih konkretnih priložnosti.

V prvi polovici leta 2027: izvedba načrtovanih regionalnih B2B delavnic S5 ter dokumentiranje relevantnih kompetenčnih potreb in potencialnih priložnosti za talente.

- 2028: Izvajanje ciljnega povezovanja talentov z delodajalci in raziskovalnimi organizacijami.
- 2029: Nadaljevanje uspešnih oblik sodelovanja in vrednotenje doseženih rezultatov.

Kazalniki

- Število dokumentiranih povezav med talenti in podjetji oziroma raziskovalnimi organizacijami.
- Število zaposlitev, vrnitev ali drugih oblik vključitve talentov v regionalno okolje, za katere so na voljo preverjeni podatki.
- Število vzpostavljenih strokovnih ali projektnih sodelovanj s talenti zunaj regije.
- Število v okviru B2B delavnic preverjenih potreb po specializiranih kompetencah, za katere je opredeljen možni nadaljnji partner ali ukrep.

UKREP 3: MEDNARODNA MOBILNOST IN KROŽENJE ZNANJA NA PODROČJIH S5

Namen

Okrepiti mednarodno kroženje specializiranega znanja in izkušenj med Podravjem in tujino ter spodbuditi njihovo uporabo v raziskovalnih, razvojnih in inovacijskih dejavnostih na področjih S5.

Ključne aktivnosti

1. Povezovanje z obstoječimi programi mobilnosti. Podjetjem, raziskovalnim in izobraževalnim organizacijam se olajša dostop do informacij o evropskih in nacionalnih programih, ki omogočajo strokovno in raziskovalno mobilnost.
2. Začasna strokovna in raziskovalna mobilnost. Spodbuja se sodelovanje domačih in tujih strokovnjakov pri časovno omejenih raziskovalnih, razvojnih in inovacijskih projektih, povezanih s potrebami S5.
3. Prenos in uporaba pridobljenega znanja. Organizacije se povezujejo pri uporabi znanja, izkušenj in strokovnih povezav, pridobljenih z mednarodno mobilnostjo, v konkretnih regionalnih projektih.

Predlagana koordinacija in partnerji

Univerzi v Mariboru ter druge visokošolske in raziskovalne organizacije, podjetja ter nacionalni in evropskimi izvajalci programov mobilnosti.

Neposredno organizacijo in izvajanje mobilnosti prevzamejo pristojne sodelujoče institucije v okviru svojih programov.

Časovni okvir

- 2027: Pregled relevantnih programov in opredelitev zainteresiranih organizacij.
- 2028: Podpora povezovanju partnerjev in izvajanju dogovorjenih mobilnosti.
- 2029: Spremljanje rezultatov ter nadaljnje povezovanje organizacij in strokovnjakov.

Kazalniki

- Število dokumentiranih strokovnih in raziskovalnih mobilnosti, povezanih s področji S5.
- Število sodelujočih regionalnih in mednarodnih organizacij.
- Število dokumentiranih sodelovanj ali projektov, ki so nastali oziroma se nadaljevali na podlagi mobilnosti.

Skupna izvedbena določila

RRAPM koordinira pripravo in spremljanje izvedbenih aktivnosti v sodelovanju s pristojnimi institucijami. Predlagane odgovornosti ne pomenijo samodejnega prevzema izvedbenih ali finančnih obveznosti.
Za posamezne aktivnosti se pred začetkom izvajanja uskladijo nosilci, sodelujoče organizacije, razpoložljivi viri in način spremljanja rezultatov. Izhodiščne in ciljne vrednosti kazalnikov se določijo v letu 2027.
Prednost imajo aktivnosti, ki uporabljajo obstoječe programe, storitve in mreže ter ustvarjajo preverljive povezave med talenti in razvojnimi priložnostmi na področjih S5 v Podravju.

6. Upravljanje in odgovornost za izvajanje

Izvajanje dokumenta temelji na sodelovanju obstoječih institucij in njihovih pristojnostih. Ne predvideva ustanavljanja novih organov ali vzporednih koordinacijskih struktur.
Razvojni svet regije Podravje obravnava izvajanje Manifesta, spremlja dosežene rezultate in sprejema razvojne usmeritve v okviru svojih pristojnosti.
Regionalna razvojna agencija za Podravje – Maribor (RRAPM) na podlagi sklepa K3/15 koordinira pripravo izvedbenega dokumenta. Za obdobje 2027–2029 se predlaga tudi njena koordinacijska vloga pri povezovanju partnerjev, spremljanju dogovorjenih aktivnosti in pripravi letnega poročila Razvojnemu svetu regije Podravje.
Izvajalci posameznih aktivnosti so pristojne izobraževalne in raziskovalne institucije, podjetja, zaposlitvene in podporne organizacije ter upravljavci obstoječih strokovnih in mednarodnih mrež. Njihove naloge se določijo na podlagi dogovorov o sodelovanju.
Predlagana razdelitev odgovornosti za operativne ukrepe:

Preglednica 2: Predlagana razdelitev odgovornosti za operativne ukrepe:

Ukrep	Ključni partnerji
U1 – Stay in Štajerska	RRAPM, partnerji Destinacije Štajerska, UM, Alma Mater Europea, Fundacija PRIZMA, ZRSZ in pristojni ponudniki informacij ter storitev
U2 – Ostani, vrni se, poveži se	Univerzi, visokošolske organizacije, podjetja, raziskovalne organizacije, Fundacija PRIZMA, ZRSZ, VTIS in alumni mreže
U3 – Mednarodna mobilnost in kroženje znanja	Univerzi, visokošolske organizacije, raziskovalne organizacije, Fundacija PRIZMA, podjetja ter izvajalci nacionalnih in evropskih programov mobilnosti

Povezovanje aktivnosti s prednostnimi področji S5 se zagotavlja v sodelovanju s podjetji, raziskovalnimi organizacijami in relevantnimi strateškimi razvojno-inovacijskimi partnerstvi (SRIP).

Spremljanje izvajanja

RRAPM v sodelovanju z izvajalci pripravi letni pregled izvedenih aktivnosti, doseženih rezultatov in morebitnih ovir. Pregled se predloži Razvojnemu svetu regije Podravje ter predstavlja podlago za prilagajanje ukrepov.

Potrditev izvedbenega dokumenta sama po sebi ne pomeni prevzema novih finančnih ali izvedbenih obveznosti sodelujočih institucij. Te se določijo s posebnimi dogovori ob upoštevanju razpoložljivih virov.

7. Spremljanje izvajanja in kazalniki uspešnosti

Spremljanje izvajanja temelji na rezultatih treh operativnih ukrepov za ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov na področjih S5. Pri tem se uporabljajo predvsem podatki sodelujočih institucij in obstoječih programov. Predlagani kazalniki so opredeljeni v Pregledici 3 v nadaljevanju.

Preglednica 3: Predlagani kazalniki za obdobje 2027–2029

Ukrep	Kazalnik
U1 – Stay in Štajerska	1. Vzpostavljeno in redno posodobljeno informacijsko okolje za talente.
	2. Število sodelujočih institucij in ponudnikov informacij.
	3. Število uporabnikov informacijskega okolja.
U2 – Ostani, vrni se, poveži se	4. Število dokumentiranih povezav med talenti in delodajalci oziroma raziskovalnimi organizacijami na področjih S5.
	5. Število dokumentiranih zaposlitev, vrnitev ali drugih oblik vključitve talentov v regionalno okolje.
	6. Število vzpostavljenih strokovnih ali projektnih sodelovanj s talenti zunaj regije.
	7. Število dokumentiranih potreb podjetij po specializiranih kompetencah na področjih S5, za katere so opredeljene možnosti nadaljnjega sodelovanja ali povezovanja talentov.
U3 – Mednarodna mobilnost in kroženje znanja	8. Število dokumentiranih strokovnih in raziskovalnih mobilnosti, povezanih s področji S5.
	9. Število sodelovanj ali projektov, ki so nastali oziroma se nadaljevali na podlagi mednarodne mobilnosti.

Izhodiščne in ciljne vrednosti kazalnikov se določijo v letu 2027 v sodelovanju z izvajalci, glede na razpoložljive podatke in dogovorjeni obseg aktivnosti. Za vsak kazalnik se opredelijo merska enota, izvor podatkov, odgovorni poročevalec in način preverjanja. Pri kazalniku 7 se štejejo le konkretno dokumentirane kompetenčne potrebe podjetij z opredeljenim možnim nadaljnjim korakom; splošne izjave se ne štejejo kot potrjeni rezultati.

RRAPM zbira podatke o izvajanju dogovorjenih aktivnosti in pripravi letni pregled rezultatov za Razvojni svet regije Podravje.

Prednost ima uporaba obstoječih evidenc in agregiranih podatkov. Dokument ne predvideva vzpostavitve novega regionalnega informacijskega sistema ali zbirke osebnih podatkov o talentih.

Pri vrednotenju se upoštevajo predvsem dejanski rezultati povezovanja, vključevanja in kroženja talentov, ne zgolj obseg izvedenih promocijskih ali informacijskih aktivnosti.

Vmesno in zaključno vrednotenje

V letu 2028 se v okviru rednega letnega poročanja opravi vmesni pregled izvajanja operativnih ukrepov, njihove izvedljivosti in prvih doseženih rezultatov. Na podlagi ugotovitev se predlagajo potrebne prilagoditve aktivnosti za leto 2029.

Ob zaključku izvedbenega obdobja 2027–2029 RRAPM v sodelovanju z izvajalci pripravi pregled doseženih rezultatov, zlasti na področju privabljanja, vključevanja, vračanja in kroženja talentov ter prenosa znanja na področjih S5.

Ugotovitve predstavljajo podlago za odločanje o nadaljevanju uspešnih aktivnosti in pripravo naslednjega izvedbenega cikla Manifesta.

8. Akcijski načrt 2027–2029

Akcijski načrt določa prednostne aktivnosti za izvedbo treh ukrepov ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov na področjih S5 v Podravju.

Izvajanje temelji na sodelovanju obstoječih institucij, dogovorjenih odgovornostih in razpoložljivih finančnih virih.

Preglednica 4: Prednostne aktivnosti, časovni okvir, predlagani izvajalci in pričakovani rezultati

Ukrep in aktivnost	Obdobje	Predlagani izvajalci in partnerji	Pričakovani rezultat
U1 – Stay in Štajerska			
U1.1 Dogovor o sodelovanju s partnerji Destinacije Štajerska in pristojnimi institucijami	2027	RRAPM, partnerji Destinacije Štajerska	Dogovorjen vsebinski in organizacijski okvir
U1.2 Priprava večjezičnih informacij o študiju, delu, raziskovanju, prihodu in vključevanju	2027–2028	RRAPM, UM, Univerza Alma Mater Europea, Fundacija PRIZMA, ZRSZ, pristojne institucije	Preverjene informacije in povezave do obstoječih storitev
U1.3 Vzpostavitev informacijskega okolja Stay in Štajerska in ciljna promocija priložnosti	2028–2029	RRAPM, destinacijski partnerji, izobraževalne in raziskovalne institucije, podjetja	Dostopne informacije in predstavljene konkretne priložnosti

Ukrep in aktivnost	Obdobje	Predlagani izvajalci in partnerji	Pričakovani rezultat
U2 – Ostani, vrni se, poveži se			
U2.0 Priprava in izvedba regionalnih B2B delavnic na izbranih področjih S5 ter preverjanje potreb sodelujočih podjetij po talentih in kompetencah	1. polovica 2027	RRAPM	Izvedene regionalne B2B delavnice, dokumentirane potrebe podjetij po specializiranih kompetencah in opredeljene možnosti nadaljnjega povezovanja talentov
U2.1 Dogovori s podjetji, raziskovalnimi organizacijami in obstoječimi strokovnimi ter alumni mrežami	2027	RRAPM, UM, Univerza Alma Mater Europea, podjetja, raziskovalne organizacije, VTIS, ZRSZ	Dogovorjene oblike sodelovanja in prepoznane razvojne priložnosti
U2.2 Povezovanje študentov, diplomantov in drugih talentov z zaposlitvenimi in raziskovalnimi priložnostmi na področjih S5	2028–2029	UM, Univerza Alma Mater Europea, Fundacija PRIZMA, ZRSZ, delodajalci, raziskovalne organizacije, RRAPM	Dokumentirane povezave in vključitve talentov
U2.3 Povezovanje strokovnjakov zunaj regije s projekti in možnostmi za vrnitev	2028–2029	Obstoječe alumni in strokovne mreže, VTIS, podjetja, raziskovalne organizacije, RRAPM	Konkretna strokovna sodelovanja in dokumentirane vrnitve
U3 – Mednarodna mobilnost in kroženje znanja			
U3.1 Prepoznavanje primernih obstoječih programov in zainteresiranih organizacij za strokovno mobilnost	2027	UM, Univerza Alma Mater Europea, Fundacija PRIZMA, raziskovalne organizacije, podjetja, RRAPM	Dogovorjene možnosti sodelovanja in mobilnosti
U3.2 Povezovanje partnerjev pri strokovnih in raziskovalnih mobilnostih na področjih S5	2028–2029	Pristojni izvajalci programov, podjetja, univerze, raziskovalne organizacije	Izvedene in dokumentirane mobilnosti
U3.3 Povezovanje rezultatov mobilnosti z nadaljnjim raziskovalnim in razvojnim sodelovanjem	2028–2029	Sodelujoče institucije in organizacije	Dokumentirani primeri prenosa znanja in nadaljnjih sodelovanj

Izvedbena določila

Aktivnosti predstavljajo predlog za nadaljnje usklajevanje s sodelujočimi institucijami. Njihova izvedba je odvisna od potrjenih dogovorov, kadrovskih zmogljivosti in razpoložljivih finančnih virov.

RRAPM spremlja izvajanje dogovorjenih aktivnosti in rezultate vključuje v letno poročilo Razvojnemu svetu regije Podravje.

V letu 2027 se prednostno izvedejo pripravljalne aktivnosti in potrdijo izvedbeni partnerji. Izvedba posameznih aktivnosti v letih 2028–2029 se prilagaja doseženim rezultatom in razpoložljivim virom.

9. Okvir financiranja

Financiranje izvedbenega dokumenta za obdobje 2027–2029 se nanaša na tri operativne ukrepe za ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov na področjih S5. Omogočitveni pogoji iz poglavja 5.1 se financirajo v okviru drugih pristojnih razvojnih politik in programov ter niso predmet tega finančnega okvira.

Pri izvajanju se prednostno uporabljajo obstoječi programi, institucionalne zmogljivosti in razpoložljivi nacionalni ter evropski finančni instrumenti.

Preglednica 5: Možni viri financiranja po ukrepih

Ukrep	Prednostne finančne potrebe	Možni viri financiranja
U1 – Stay in Štajerska	Priprava in vzdrževanje večjezičnih informacij, povezovanje obstoječih storitev in ciljna promocija priložnosti.	Obstoječi regionalni in institucionalni viri, ustrezni nacionalni in evropski razpisi.
U2 – Ostani, vrni se, poveži se	Povezovanje talentov z delodajalci in raziskovalnimi organizacijami, sodelovanje z alumni in strokovnimi mrežami ter predstavitev konkretnih priložnosti.	Programi sodelujočih institucij, ustrezni nacionalni instrumenti zaposlovanja, evropski programi sodelovanja.
U3 – Mednarodna mobilnost in kroženje znanja	Strokovne in raziskovalne mobilnosti, mednarodna projektna sodelovanja ter prenos znanja.	Erasmus+, Obzorje Evropa (vključno z ukrepi Marie Skłodowske-Curie), ustrezni programi Interreg in drugi razpoložljivi instrumenti.

Navedeni viri predstavljajo možnosti, katerih ustreznost in dostopnost je treba preveriti glede na pogoje posameznih programov in razpisov.

Izvedbeno obdobje 2027–2029 sovpada s prehodom v novo programsko obdobje Evropske unije 2028–2034, katerega predlagane razvojne usmeritve poudarjajo krepitev konkurenčnosti, raziskav in inovacij, razvoj človeških virov, znanj in spretnosti ter kakovostno zaposlovanje.

Ohranjanje, privabljanje in kroženje talentov, zlasti na prednostnih področjih S5, zato predstavlja pomembno razvojno priložnost za Podravje. Izvedbeni dokument omogoča pravočasno pripravo konkretnih regionalnih pobud ter njihovo vključevanje v oblikovanje prihodnjih nacionalnih in evropskih programskih instrumentov.

Pri tem se bodo možnosti financiranja posameznih aktivnosti prilagajale dokončno sprejetemu evropskemu in nacionalnemu programskemu okviru ter pogojem posameznih instrumentov.

RRAPM v okviru svojih pristojnosti spremlja relevantne možnosti financiranja in podpira povezovanje regionalnih pobud z ustreznimi programi. Potrditev izvedbenega dokumenta ne pomeni zagotovljenega financiranja ali prevzema finančnih obveznosti sodelujočih institucij.

10. Nadaljnji koraki

10.1 Priprava na izvajanje v obdobju 2027–2029

Predlagani naslednji koraki:

1. Dogovori z izvajalci, izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami, delodajalci ter strokovnimi mrežami za pripravo vlog na javne razpise.
2. Preveritev finančnih možnosti in priprava izvedbenih dogovorov za aktivnosti, pri katerih so potrjeni interes partnerjev, pristojnosti in razpoložljivi viri.
3. Začetek izvajanja dogovorjenih aktivnosti v letu 2027 ter nadaljevanje in vrednotenje v obdobju 2028–2029.

Izvedba posameznih aktivnosti je odvisna od dogovorov s pristojnimi institucijami in razpoložljivih virov. Potrditev dokumenta sama po sebi ne pomeni prevzema novih finančnih ali izvedbenih obveznosti sodelujočih organizacij.

11. Primerjalna preglednica skladnosti z razvojnimi dokumenti

Izvedbeni dokument povezuje ukrepe ohranjanja, privabljanja in kroženja talentov v Podravju z nacionalnimi, evropskimi in regionalnimi razvojnimi usmeritvami. Preglednica prikazuje vsebinsko povezanost, ne pa formalne presoje skladnosti ali zagotovljenih virov financiranja.

Preglednica 6: Skladnost predlaganih ukrepov z razvojnimi dokumenti

Razvojni dokument oziroma okvir	Relevantne razvojne usmeritve	Povezava z ukrepi Manifesta 2027–2029
Strategija regionalnega razvoja Slovenije 2026–2050 (SRRS)	Človeški viri, kakovostna delovna mesta, konkurenčnost regij in zmanjševanje razvojnih razlik.	U1 – privlačnost regije za talente; U2 – povezovanje talentov z regionalnimi priložnostmi; 5.1 – kakovost delovnih in življenjskih pogojev. Vsebinska povezava se presoja glede na veljavno različico strategije.
Slovenska strategija trajnostne pametne specializacije (S5)	Kompetence za prednostna področja, raziskave in inovacije, sodelovanje podjetij z raziskovalnimi organizacijami ter vključevanje v inovacijske mreže.	U2 – povezovanje potreb podjetij s talenti, tudi na podlagi študije S5 (2026) in B2B delavnic (2027); U3 – mednarodno kroženje znanja; 5.1 – kompetence in raziskovalno-inovacijsko okolje.
Regionalni razvojni program Podravja 2021–2027 (RRP)	Regionalni gospodarski razvoj, človeški viri, zaposlovanje in razvojne priložnosti.	U1–U3 – konkretizacija regionalnega povezovanja talentov; ugotovitve o kompetenčnih potrebah lahko prispevajo tudi k pripravi naslednjega regionalnega razvojnega obdobja. Krepitev absorpcijske sposobnosti gospodarstva kot omogočitveni pogoj
Kohezijska politika EU po letu 2027 – predlagani okvir 2028–2034	Predlagane usmeritve v konkurenčnost, inovacije, znanja in spretnosti, kakovostno zaposlovanje ter teritorialni razvoj.	U1–U3 – podlaga za pripravo prihodnjih projektnih in programskih pobud. Dejanske možnosti financiranja so odvisne od sprejetih pravil in programov.
Regionalni prostorski plan Podravja (RPP – osnutek)	Prostorski pogoji za gospodarska in raziskovalna središča, stanovanja, javne storitve in prometno dostopnost.	5.1 – omogočitveni pogoji za ohranjanje in privabljanje talentov; povezava je posredna in ne pomeni, da Manifest prevzema prostorske naloge.

Za zagotavljanje dolgoročnih učinkov Manifesta je pomembno, da prihodnji Regionalni razvojni program Podravja 2028–2034 vzpostavi sistematično povezavo med ukrepi gospodarske konkurenčnosti in razvojem človeških virov. Takšen pristop omogoča usklajeno načrtovanje ukrepov, pri katerih investicije, raziskave in inovacije ustvarjajo povpraševanje po visoko usposobljenih kadrih, ukrepi za talente pa podpirajo uresničevanje razvojnih potencialov gospodarstva. Uspešnost povezovanja je smiselno spremljati tako z vidika vključevanja in ohranjanja talentov kot tudi z vidika nastajanja kakovostnih delovnih mest, povečevanja produktivnosti in dodane vrednosti podjetij.

12. Viri in strokovne podlage

Strateški in razvojni dokumenti

[S1] *Strategija regionalnega razvoja Slovenije 2026–2050*. Uradna različica in status dokumenta se preverita pred predložitvijo.

[S2] Republika Slovenija, pristojno ministrstvo za kohezijsko politiko (2023, s poznejšimi dopolnitvami). *Slovenska strategija trajnostne pametne specializacije (S5)*. Ljubljana.

[S3] RRA Podravje – Maribor (2022). *Regionalni razvojni program Podravje 2021–2027*. Maribor.

[S4] Evropska komisija (2025). *Proračun EU za obdobje 2028–2034: za močnejšo Evropo*. Predlog večletnega finančnega okvira, predstavljen 16. julija 2025. Bruselj.

[S5] *Regionalni prostorski plan Podravja (RPP)*(2026) osnutek (julij 2026).

Projektne in strokovne podlage

[S6] RRA Podravje – Maribor, Pučnik, B. (2026). *Študija na prednostnih področjih Slovenske strategije pametne specializacije (S5) v Podravski razvojni regiji*. Maribor, 30. september 2026.

[S7] *Študija in B2B delavnica na prednostnih področjih Slovenske strategije pametne specializacije (S5) v razvojnih regijah – Terms of Reference (ToR).* Projektna oziroma naročniška dokumentacija, 2026.

[S8] TALENT4S3 – Interreg Europe. *Projektna dokumentacija za Policy Instrument 4 (PI4): Slovenian Sustainable Smart Specialisation Strategy S5*. Projektna prijava in opis predvidenih izboljšav instrumenta.

[S9] Razvojni svet regije Podravje (2026). *Obvestilo o izidu 15. dopisne seje Razvojnega sveta regije Podravje z dne 3. aprila 2026*. Sklepa K2/15 in K3/15.

[S10] RRAPM / TALENT4S3 (2026). *Peto srečanje Regionalne skupine deležnikov, 10. 9. 2026*. Intergno gradivo RRAPM.

[S11] TALENT4S3 – Interreg Europe. Gradiva o obravnavanih dobrih praksah partnerskih regij, objavljena na: www.interregeurope.eu/talent4S3

Podatkovni in institucionalni viri

[S12] Statistični urad Republike Slovenije (SURS). *Podatkovna baza SiStat*. Demografski, izobraževalni, zaposlitveni in migracijski kazalniki.

[S13] Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ). *Platforma trga dela*. Podatki o ponudbi in povpraševanju na trgu dela ter potrebah po poklicih in kompetencah.

[S14] Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ). *Napovednik zaposlovanja, pomlad 2026*. Rezultati raziskovanja zaposlitvenih načrtov in kadrovskih potreb delodajalcev.